

што издировахъ. Отнасъхъ се до официалните и неофициалните документи, слушахъ приказването на чиновниците, на Гръцците, които са противници на Българците, на Арменците и на Евреите, които най-малко се интересоватъ, на Католиците и на православните Българи отъ всичките съсловища, и най-послъ прибѣгнахъ до свѣдѣнията, които ми дадоха чужденците.

Естественно, азъ много работи съмъ научилъ отъ Българците, които ми приказаха най-право за извършени работи. Питахъ за същити работи и на други мѣста и, като ги сравнихъ, открихъ най-вѣрното, што можеше да се открие. Азъ намирамъ за бесполезно да разправамъ за начинътъ, по който достигнахъ до работити, та вѣмамъ намѣрение нито да отхвърламъ, нито да доказовамъ никое отъ тия раскази. Азъ въобщте шга прикажа това, което мисля, че се е извършило.

Неудоволствието въ България и по-напрѣдни движения.

Тежкий животъ на християните въ Турция много докачи чувството и идеи за равноправност на великите сили въ врѣмето на грѣмската война, та въ 1856 год. Султанъ Абдуль-Меджидъ се принуди да подтвърди тържествено правдинити и прѣобразованията, които неговити прѣдшѣственици бѣха дарили на народити си, безъ да се туреть въ дѣйствие, и имъ се отпуснаха нови правдини съ Хатихумаюнътъ на 1856, за който се и спомена въ парижкий трактатъ.

Бавенето да се туреть въ дѣйствие дадени прѣобразованиа, тежко то даване и лошо събиране, постоянното отричане да се приеме свидѣтелството на християнинътъ противъ мусулманинътъ въ гражданскити съдовища, държането християните въ едно ниско състояние споредъ мусулманити, грабителството и притѣсненити отъ правителствени чиновници, убийствата и насилствата, които се извършаватъ всякоя день отъ турский народъ, възбудиха много Българците, та въ 1862 год. се повдигнаха срещу властятa на Портата. Това въстание бѣше доста слабо. Друго едно въстание избухна въ 1867 год. въ Дунавска България и се потъка скоро съ залѣгането на Митхадъ-паша, който бѣше тогава главенъ управитель на таа областъ.

Убиването на кнезь Михаила Сръбский, на 29 май 1868 год., побърра кроежътъ на Българците, нъ когато Сърбити се оставиха, по причина на промѣната на правителството въ тѣхната земя, младити Българи искаха да слѣдватъ планътъ си и, прѣзъ юний 1868 год., една чета отъ 150 души добръ обрѣжена и добръ научена, наречена „Българска войска“, мина Дунавътъ до Вардинъ близу до Свѣштовъ. Тоа пътъ ако и да не твърдѣ късь да се стигне до Стара-планина, нъ таа областъ не пълна отъ черкези и отъ турци. Митхадъ-паша изново зе строги мѣрки; четата се принуди да се скрие въ планината на югъ отъ Габрово и тамъ се съенна съвѣмъ. При всичката глупавина и бесцѣлностъ на това опитване, турцити и българцити единодушно хвалеть храбростъта и смѣлостъта на „четата.“

Доклъ се бореха Българците за църковната си независимостъ и за освобождението отъ тиранството на патриархътъ и на грѣцкити владци, продължаваха систематическото си народно образование.

Най-послъ, въ 1871 год., при всичкото влияние, което фенеръ употребяваше да поддържи Портата и при всичкити усилия на Митхадъ